

6è Congrés Català de Salut Mental

MIGRACIONS, EXILI I REFUGI: DRETS HUMANS I SALUT MENTAL

Barcelona, 1 - 3 de juny de 2017

GT1 - ELS DRETS HUMANS DE LES PERSONES MIGRANTS: MITES I REALITATS.

Document de Síntesi

El funcionament del grup ha estat regular i dinàmic. El tema tenia força complexitat però es va considerar que el que calia fer era poder oferir una panoràmica general de quina és la situació de les persones migrants i quins són els mites que es generen a l'entorn i quines són les realitats. Així el grup ha treballat partint de la defensa inqüestionable dels Drets Humans, i proposa una reflexió sobre l'acceleració del fet migratori des de l'anàlisi de les causes profundes com són les guerres, les enormes desigualtats i el canvi climàtic. Com a punt de partida es va considerar que l'acollida de l'emigració i especialment dels refugiats i dels infants i les dones, és un deure moral així com un repte, que reforça la bona salut de la societat. Es cercava analitzar els aspectes polítics, socials, culturals i religiosos que incideixen en una bona acollida i en l'aparició de conflictes. Va considerar-se necessari analitzar també el paper dels medis de comunicació i les xarxes socials com a formadors de opinió, i contraposar als missatges distorsionats i alarmistes, anàlisis racionals i una àmplia difusió de experiències solidàries.

El grup ha realitzat diverses reunions per la preparació primer de la Jornada que es va fer el 16 de desembre de 2016 com a tret de sortida del congrés així com per preparar els temes a tractar i com fer-ho. En totes les reunions s'ha donat un interessant debat sobre el tema i la seva complexitat i com ens confronta a nosaltres mateixos les dificultats que hi ha per poder resoldre'l. Entre les reunions presencials tots els membres del grup anaven aportant idees i també notícies, documents i mitjans audiovisuals que ens donaven un material rellevant per poder analitzar i reflexionar sobre l'estat de la qüestió. Inicialment es va plantejar més quins eren els temes principals i de quina manera es podien tractar abans de pensar en qui podia presentar-los i com.

El membres del grup han estat els següents: Albert Mariné i Jose Fernández (coordinació), Pepe Leal, Claudia Vásquez, Cándid Palacin, Teresa Aragones i Neri Daurella. En moments inicials també i varen participar Arantza Díez, Eileen Wieland i Josep Cazorla que en un moment donat varen comunicar que no podien continuar participant a les reunions per manca de temps. Tanmateix, en el període que varen participar varen enviar informacions i fer aportacions que varen ser de gran vàlua per anar treballant el tema.

Els espais a considerar pel Congrés es varen centrar especialment en tres escenaris que són els que finalment han format part del programa del Congrés:

- Una taula rodona plenària amb dues o tres persones i que s'hauria d'iniciar amb: De què parlem quan parlem de Drets Humans? S'havia de fer molt visible quin és el marc legislatiu. L'altre tema central per debatre és el paper que tenen els mitjans de comunicació i les xarxes socials. Finalment es va acordar que fossin només dues persones per poder tenir més temps després del debat. Les persones acordades són: Blanca Garcés (Investigadora del CIDOB) que es farà càrrec de la part més general dels Drets Humans i les polítiques socials sobre migració i refugiats fent èmfasi en la situació dels infants i les dones migrants. El títol de la seva intervenció és: *La "crisi de refugiats": crisi humanitària, crisi de solidaritat*. La seguirà Pablo Tosco, fotoperiodista i comunicador social a Intermon-Oxfam que aportarà el vessant i visió dels mitjans de comunicació. La seva intervenció té el títol següent:La taula la moderarà Albert Mariné membre del grup.

- Un taller on tractar parlar de la importància de l'ús del llenguatge, de com es construeixen i es deconstrueixen els mites a l'entorn del tema dels refugiats i les migracions. El taller té el títol següent: *"Mites que vulneren els drets: com deconstruir els prejudicis"*. Es tracta d'una proposta d'un taller participatiu on analitzar diversos mites que es desenvolupen a l'entorn de les migracions i veure com es poden deconstruir. Per anar calentant motors es va demanar a totes les entitats que han estat cridades al Congrés que hi fessin aportacions. Va haver-hi varies respostes responent que hi participarien i concretament l'Associació EXIL va fer arribar algun dels mites que consideren rellevant. Es pretén que en marc del taller puguin anar apareguts els mites i prejudicis que existeixen i reflexionar sobre els mateixos d'una manera dinàmica. El taller estarà dinamitzat pels propis membres del grup fent de coordinadores Teresa Aragonés i Jose Fernández. S'han visionat diverses webs i plataformes d'interès, entre elles:
 - <http://www.alianzaporlasolidaridad.org/en/noticias/responder-a-los-prejuicios-sobre-las-migraciones>; <http://www.plattform-migration.at/index.php?id=342&L=1>; <https://flucht.politikorange.de/en/three-prejudices-fact-checked>

- La projecció del documental "The land between" realitzat per David Fedele l'any 2014 que mostra una íntima mirada de les vides desesperades que viuen els migrants subsaharians a les muntanyes del nord del Marroc (Nador) mentre esperen l'oportunitat d'entrar a "Europa" saltant el mur de Melilla. <http://thelandbetweenfilm.com/> El director ha mostrat el seu interès de que el seu documental es pugui debatre en el si d'aquest Congrés. Tot i que dura ¿ es preten poder fer un debat sobre com ha impactat la seva visualització conduït per Cándid Palacín membre del grup.

Els debats i espais es varen concretar en aquests tres espais, tanmateix en els debats treballats en el grup varen tractar-se alguns temes i possibles aportacions que no es varen concretar del tot. Tanmateix semblaria que algunes es podrien utilitzar perquè siguin tractades i debatudes en el marc de les diverses sessions del Congrés. Aquestes diverses aproximacions varen ser:

- Fer possible que la magnitud i impacte del fenomen de les migracions compti també les aportacions d'aquells que les han viscut en primera persona.
- Es va considerar l'oportunitat de tenir present la tesi doctoral de Cándid Palacin *Aspectes psicosocials de la migració: processos psicològics i espais d'atenció. - Imaginari, dol i estrès en el món migratori. - L'acció del treball social vers el col·lectiu d'immigrants: de l'exclusió a la inserció?* disponible en xarxa: <http://www.tdx.cat/handle/10803/388040>

Tractar el doble paper que tenen les tres religions monoteistes principals (catòlica/cristiana; jueva i musulmana) en aquest processos. Per un cantó hi hauria les que fan aproximacions excloents comptant únicament amb aquells que professen la seva religió (per exemple Polònia que només vol refugiats catòlics) o aquelles posicions de les religions que són afavoridores del diàleg i l'acollida. Des d'aquesta perspectiva es va tractar l'informe anual del SJM (Servei Jesuïta a migrants) *Vulnerables Vulnerabilizados* <http://www.sjme.org/sjme/item/815-2016-09-18-07-03-41> Així com el llibre de Boaventura de Sousa Santos *Si Dios fuese un activista de los derechos humanos, Madrid, 2014 Editorial Trotta*. i un dels seus articles relacionats: http://www2.warwick.ac.uk/fac/soc/law/elj/lgd/2009_1/santos/santos.pdf

S'han anat debatent i aportant diversos escrits, llibres i enllaços audiovisuals com els següents:

- Text de Pepe Leal: "Celebración de la diferencia y elogio del desarraigo: Identidades, migraciones, salud mental y derechos humanos".
- Text d'Eileen Wieland: "Identitarian and social ghettos versus polyphonic spaces".
- Anuari del CIDOB http://www.cidob.org/ca/publicacions/series_de_publicacio/anuario_de_la_inmigracion_en_espana/el_ano_de_los_refugiados (Especialment el darrer capítol de Blanca Garcés)
- Article de la Najat El Hachmi a el periòdic: <http://www.elperiodico.com/es/noticias/opinion/racismos-sutil-explicito-najat-hachmi-5779423>
- Aportacions de Hervé Le Bras i José Pinto Ribeiro en el vídeo: *Migración. Desafiando las fronteras*. Es pot escoltar des de els 35' a 1:09. a https://www.youtube.com/watch?v=JquTfC_7TVs&t=2261s
- Reportatge del New York Times de DAPHNE MATZIARAKI <https://www.nytimes.com/2016/09/28/opinion/4-1-miles.html?smid=pl-share&r=1>
- Documental d' Arantza Díaz i David Fonseca: <http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/sense-ficció/to-kyma-rescat-al-mar-egeu/video/5579941/#>

- El reportatge de Javier Bauluz *director de Periodismo Humano*:
<http://periodismohumano.com/migracion/especial-buscando-refugio-para-mis-hijos.html>
- Informació del MOMA. <http://raulromeroarte.com/moma-responde-la-prohibicion-inmigracion-trump-excepcional/>
- Impactant notícia del diari EL PAIS
http://elpais.com/elpais/2017/04/18/3500-millones/1492506913_295752.html
- Notícies d'altres diaris:
http://www.elperiodico.com/es/noticias/sociedad/excluidos-sanidad-5975957?utm_source=twitter&utm_medium=social&utm_campaign=cm
- <http://m.publico.es/columnas/11541409908/otras-miradas-el-miedo-y-los-refugiados>
- Arendt, Hannah (2005) , *Una revisión de la historia judía y otros ensayos*, Barcelona: Paidós.
- Observatori del discurs d'odi als mitjans: <http://www.media.cat/discursodimitjans/>